

Obesvarade frågor : Alla Europeer och särskildt det Svenska folket tillegna...

Sundblad, Carl,

26 A Br.

Obesvarade
Frågor.

*Alla Europeer och särskildt det Srenska
folket tillegnade*

af

AMICUS VERITATIS.

*Lämpliga att upptagas på folkmöten och vid enskilda
samgrem till diskussion.*

Pris: 10 öre.

SORUNDA
Carl Sundblads förlag.

Öfversigt

Tryckeri

År 1892

Tryckeri

Köping

1892

1892

Tryckeri

Köping, Bärgslagsbladets tryckeri, 1892.

1. Om det är ett obestriddigt faktum, att de europeiska folken på få undantag när, varit föremål för den kristna religionens inflytande och stått under det kristna presterskapets omedelbara ledning i mer än tusen år, hvaraf kommer det sig då, att dessa folk icke kommit längre i mensklig hyfsning och kristlig grannsämja än att de i närvarande tid, mer än någonsin tillföre, finna sig nödsakade att såsom de argaste fiender väpna sig mot — *hvarandra*?

Är det därför, att presterna aldrig predikat mot kriget, utan i dess ställe endast anropat Gud, att han måtte — *stärka* och *bevара* krigsmakten till lands och vatten?

2. Hvad kan vara orsaken till att nästan alla vårt lands prester äro afgjorda motståndare till de mellanfolkliga fredssträfvandena, men ifriga främjare af ökade krigsrustningar?

Står detta beklagliga missförhållande i något samband med kungl. m:ts rätt att tillsätta kyrkoherdar i alla de fetaste pastoraten?

3. Skulle icke upplysta, kristna folk kunna undvara krigsmakt *gent emot hvarandra*? Vore det icke alldeles tillräckligt, om de underhölle en *gemensam* försvarshär gentemot möjligen närboende okristna barbarer?

4. Om det är sant, hvad som länge föregifvits, att alla de europeiska staternas regeringar*) äro upplysta, högsinnade *kristne*, är det då tillbörligt, att de, såsom nu allmänt sker, offra det mesta af sin tid, sina angelägnaste omsorger, sin bästa kraft och största delen

*) Med undantag af den turkiska.

af statskassornas rika tillgångar på rustningar till krig mot — *hvarandra?*

* * *

5. Bör vårt lilla fattiga Sverge, som redan nu i fredstid årligen offerar omkring 40,000,000 kronor för krigsväsendet, och som i alla händelser aldrig med något hopp om framgång kan inlåta sig i kamp med någon af våra mäktigare grannriken, ikläda sig ännu större offer i penningar och tidspillan för militarismen, såsom »försvarsvännerna» allmänt påyrka?

6. Då Sverige i likhet med öfriga europeiska stater, årligen bortslösar så oerhörda summor på mordredskap och militärlyx samt dessutom super upp en god del af sina tillgångar, är det då underligt, om landet blir skuldsatt, utfattigt och ur stånd att på ett tillfredsställande sätt försörja sina inbyggare?

* * *

7. Då en eller flere personer inom ett litet samhälle, en socken, råka i tvist med några personer i en närgränsande socken, är då nödvändigt att uppbåda begge socknarnes manliga befolkning till allmänt slagsmål för de få tvistandes skull? — Vore det icke bättre, om de tvistande parterna finge sin sak uppgjord genom opartiske skiljedomare?

Då en eller flera personer inom ett *större* samhälle, en stat, råka i tvist med några personer i en närgränsande stat, är det då nödvändigt att uppbåda begge staternas manliga befolkning till allmänt krig på lif och död för de få tvistandes skull? Vore det icke bättre om rättstvisten afgjordes genom utsedde skiljedomare?

8. Skulle genom det senare rättsskipningssättet lika mycket blod och tårar flyta, lika mycken synd öfvas, lika mycken nöd och elände framkallas som genom kriget?

Skulle genom rättsskipningen medelst laglig skiljedom länderna sköflas och folken utarmas lika mycket som genom de blodiga fejderna?

9. Då enskilda personer och mindre samhällen kunna afgöra sina rättstvister på fredlig väg utan blodstutgjutelse, hvarför kunna då icke större samhällen göra på samma sätt? — Månne det är svårare att afdöma en rättstvist mellan t. ex. två stora socknar än mellan två mindre sådana?

10. Om två personer komma i delo med hvarandra om en sak, och de söka afgöra tvisten medelst den råa styrkan, »näfrätten», är det då säkert, att den som eger rätten på sin sida, alltid afgår med segern? Är det icke mera sannolikt, att den starkare eller stridskickligaste får öfvertaget, oafsejt om rätten är på dennes sida eller ej?

Skulle icke den moraliska rätten blifva bättre tillgodosedd, och skulle det icke lända den svagare, ja t. o. m. båda parterna, till större fördel, om tvisten afgjordes genom opartiske skiljedomare?

Förhåller det sig icke på alldeles samma sätt då tvister afgöras mellan hela folk, stater och nationer?

11. Om närmast förestående frågor icke kunna besvaras annorlunda än jakande, bör icke då hvarje sann fosterlandsvän, och i synnerhet den, som är medborgare i en liten, svagare stat (såsom t. ex. Sverge), af alla krafter medverka att våldsrätten, krigsväsendet, måtte varda afskaffadt och utbytt mot mellanfolklig lag och rätt (= internationella skiljedomstolar)?

12. Om det är allmänt erkänt, att kriget är ett både kostsamt, sedeförderfvande och i alla afseenden dåligt rättsskipningsmedel, hvarför arbeta då så få människor på dess afskaffande? Är det okunnigheten hos folket och egennyttan hos de store, som äro orsaken härtill?

13. Om två *familjer* bo i hvarandras närhet och deras underåriga, till förståndet ännu outvecklade medlemmar hafva svårt att kunna sänjas, böra då de båda familjernas öfverhufvuden väpna hvar sina underlydande och föra dem ut mot hvarandra till allmänt slagsmål samt derunder sjelfva underblåsa hatet och hvar å sin sida leda den blodiga fejden? Vore det icke bättre om husfäderna, begagnande sin myndighet, afväpnade de oförståndige slagskämparne och tillhölle dem att lefva i inbördes frid?

Om två närboende *folk* hafva svårt att lefva i god grannsämja med hvarandra, böra då dessa folks öfverhufvuden, regeringarne, väpna hvar sina underhafvanden och föra dem ut till allmänt slagsmål (= krig)? Vore det icke mera förenligt med deras pligt, att afväpna de stridslystne och tillhålla dem att lefva i frid och sänja?

14. Om två *familjefäder* råka i delo med hvarandra och icke i godo kunna uppgöra sitt mellanhafvande, böra de då gå hem hvar till sitt för att väpna familjemedlemmarne till blodig kamp på lif och död mot grannfamiljen? Vore det icke mindre olycksbringande om de båda oförsonlige antingen ensamme, på tu man hand, sloges om rätten, eller ock hänsköte sin tvist till opartiske skiljedomare?

Om två *landsfäder* (regeringar) råka i delo med hvarandra och icke kunna i godo uppgöra sitt mellanhafvande, böra de då hvar i sitt land drifva på om allmän »värnepligt», flera kanoner, bättre gevär etc. etc. och sedan, när allt blir färdigt, föra ut hvar sina »undersåtar» till blodig kamp på lif och död? Vore det icke mindre olycksbringande, om de båda oförsonlige antingen ensamme, på tu man hand sloges om rätten eller ock hänsköte sin tvist till opartiske skiljedomare?

15. I fall *familjefäder* befinnas till sina seder så förvildade, att de ej i godo kunna afgöra sina mellanhafvanden, utan söka med maktspråk förmå sina underlydande att deltaga i blodiga fejder mot granngårdens inbyggare, är det då orätt om de underlydande familjemedlemmarne helt enkelt vägra att lyda?

I fall *staternas öfverhufvuden* icke ännu i slutet af nittonde seklet hunnit frigöra sig från forntidens vilda seder, utan fortfarande vilja med maktspråk förmå »undersåtarne» till blodiga fejder mot grannfolken, är det då orätt, om »undersåtarne» vägra att lyda?

16. Böra de kristna folken låta sina allmänna och viktigaste angelägenheter handhafvas af sådana styresmän, som icke veta något bättre sätt att uppehålla den mellanfolkliga grannsämjan än genom mordredskap och den mellanfolkliga rätten genom vilda folkslagsmål?

17. Då det är ett välbekant förhållande att Europas monarker, för hvarje gång de råkas, bete sig så ytterst förekommande och hedra hvarandra på alla upptänkliga sätt, såsom vore de sätaste vänner, hvaraf kommer det sig, att de, så snart de vändt hvarandra ryggen, hvar i sitt land med all makt drifva på om ökad värnepligt och ökade militära rustningar?

18. Om deras vänskapsbetygelser äro oskrymtade — det vore majestätsbrott att tro motsatsen — hvar till behöfva de då den stora krigsmakt, på hvars utveckling och förstörande de så oförtrutet och ihärdigt hvar och en i sin stad arbeta?

19. Då Gud i femte budet säger: »*Du skall icke drüpa!*» och Kristus lika tydligt bjuder oss att älska alla människor, äfven våra fiender, men denna världens herrar befalla oss ut till vapenöfning och krig — hvilkendera bör en kristen i sådant fall lyda: Gud eller krigsherrarne!

20. Bör icke hvarje sann kristen och menniskovän ansluta sig till fredsföreningarne för att gemensamt med dem bekämpa kriget och militarismen?

21. Är krigets valplats, der kristne bröder lem-lästa och mörda hvarandra, ett »ärans fält», såsom våra »fosterländske» skalder alltid benämna det?

22. Är det antagligt att de, som dö på slagfälten, under det de som bäst äro i farten med att mörda människor, få en salig hädanfärd?

23. Hvilka äro de, som i Europas länder ställa till krigen och i fredstid drifva folken till ständigt ökade krigsrustningar? Är det den arbetande underklassen eller den makttegande öfverklassen?

24. Vore det orätt, om Europas kristna menigheter vägrade att gå ut på lägerplatserna för att lära sig konsten att nedslakta hvarandra?

25. Hvad namn bör gifvas åt de undervisningsanstalter, der unge män öfvas i konsten att — dräpa sina medmenniskor? Är mördarskolor den rätta benämningen?

26. Kan en sant kristlig anda någonsin införas bland dylika skolors lärare och lärjungar?

27. Kan en sant kristlig anda någonsin blifva rådande inom ett land, så länge alla dess inbyggare — sak samma till hvilket religiöst samfund de höra — endräktigt hjälpas åt att underhålla mördarskolor; och der hvarje manlig individ är obligatoriskt skyldig att genomgå en kurs i en dylik läroanstalt?

28. Om en sant kristlig anda blefve rådande inom ett af vårt lands eller andra länders religiösa samfund, huru komme detta samfund derefter att förhålla sig till kriget och dess förberedelser, vapenöfningarne?

29. Hvarför kallas i vår tid alla krigsväsendets främjare och upprätthållare »försvarsvänner» och alla deras krigsförberedelser endast »förstärkt försvar»? Äro dessa benämningar uppfunna för att med dem kunna bedraga de enfaldiga, som afsky kriget, men ännu tro på nödvändigheten af försvar mot grannfolk, som också rusta endast för — försvar?

30. Hvilken garanti eger ett folk för att dess krigsmakt kommer att användas endast till landets försvar, så länge en enda person, konungen, har grundlagsenlig makt, att efter eget godtfinnande börja krig och ingå anfallsförbund med främmande makter, såsom förhållandet är i Sverge och de flesta andra europeiska stater?